

SMP Monitoring richtlijnen, versie 1 november 2025

Doel van monitoring

Voordat het bevoegd gezag een vergunning kan afgeven, is het van belang dat wordt aangetoond dat de staat van instandhouding van de betrokken soorten door de voorgenomen activiteiten niet verslechtert. De staat van instandhouding wordt bepaald aan de hand van verschillende parameters die samen de duurzaamheid en gezondheid van een populatie weergeven. Monitoring is een cruciaal onderdeel van een SMP om de staat van instandhouding gedurende de periode van de SMP-vergunning waar te borgen. Door monitoring kunnen we de ontwikkelingen van de beschermde soorten in de gaten houden en dan kunnen we tijdig bij sturen wanneer dat nodig is.

De monitoring moet minimaal uit de volgende onderdelen bestaan:

1. In jaar vier en acht na vergunningverlening dienen de kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis te worden gemonitord. Dit dient plaats te vinden in het gehele SMP-gebied. Door in één keer alle kraamgroepen te onderzoeken, kan er meer een accurate inschatting worden gemaakt, dan wanneer dit wordt opgesplitst. De uitvliegtellingen dienen tenminste gedaan te worden voordat de jongen zijn uitgevlogen (tussen 15 mei en 15 juni).

* Als in het vierde jaar van de monitoring minder dan 90% van de kraamgroepen wordt teruggevonden, moet in het zesde jaar een extra monitoringsronde worden uitgevoerd. Dit moet worden gemeld aan het bevoegd gezag.

2. Elk twee jaar dienen de kraamgroepen van alle overige vleermuissoorten te worden gemonitord. De monitoring start met een ochtend- of avondronde om vast te stellen waar de kraamgroep zich op dat moment bevindt. Zodra dit is vastgesteld, volgt binnen 24 uur een uitvliegtelling. Indien een kraamgroep na twee ochtend- of avondrondes niet wordt teruggevonden, moet dit worden gemeld bij het bevoegd gezag.

3. In jaar vier en acht na vergunningverlening dienen de bekende (massa) winterverblijfplaatsen gemonitord worden. Dit dient uitgevoerd te worden conform Richtlijn Grote Gebieden, waarbij een schatting wordt gemaakt van het aantal zwermende dieren.

*Men mag hierbij ook gebruikmaken van innovatieve methodes, mits dit in afstemming met het bevoegd gezag gebeurt.

4. Elk twee jaar wordt 50% van de aangebrachte gemeentelijke compensatiemaatregelen die zijn genomen voor de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis gemonitord tijdens het kraamseizoen. Vaststellen dat een maatregel in gebruik is genomen kan gedaan worden doormiddel van, sensoronderzoek, sporenonderzoek, eDNA of door middel van in- en uitvliegtellingen. Bij de monitoring van gemeentelijke compensatiemaatregelen moet in ieder geval antwoord worden gegeven op de onderstaande vragen:
  - a. Worden de nieuwe verblijfplaatsen gebruikt?
  - b. Zo ja door welke soort? En welke functie heeft de nieuwe verblijfplaats? Als die niet in gebruik wordt genomen kan men visueel een reden zien waarom die niet aantrekkelijk is voor de soorten?
  - c. Wat zijn de verschillen in de effectiviteit tussen de genomen compensatiemaatregelen?

* Zodra is aangetoond dat een compensatiemaatregel daadwerkelijk als kraamverblijf door de betreffende soorten wordt gebruikt, geldt de maatregel als bewezen effectief. Vanaf dat moment hoeft deze niet langer te worden meegenomen in de monitoring.

5. Indien er een maatwerkcompensatie gedurende de looptijd van het SMP nodig is en gerealiseerd wordt en deze is niet bewezen effectief, dient de locatie meegenomen te worden bij de monitoring die onder punt 4 is beschreven.
6. Jaarlijks dient voor het kraamseizoen/broedseizoen gecontroleerd te worden of alle geplaatste gemeentelijke compensatiemaatregelen nog functioneel (zijn ze nog aanwezig en niet kapot, niet bezet door andere dieren zoals wespen/hoornaars ect.) zijn. Het is hierbij niet nodig om na te gaan of de voorzieningen daadwerkelijk in gebruik zijn genomen. Wanneer een maatregel niet meer functioneert of ontbreekt, moet deze zijn vervangen voordat het kraamseizoen/broedseizoen begint.
7. In jaar vier en acht moet er bekeken worden of er genoeg foerageergebieden (voor zowel vogels als voor de vleermuizen) en vliegroutes aanwezig zijn binnen een kern (binnen een straal van 200 meter van de bolwerken/kraamverblijven). Dit kan gedaan worden door de kernen overdag te bezoeken of men kan het beoordelen via recente luchtfoto's.
8. In jaar twee, vijf en acht moeten de bekende bolwerken van de huiszwaluw, gierzwaluw en huismus gemonitord worden. Iedere locatie wordt minstens één keer bezocht. Bij vaststelling dat de populatie op de betreffende locatie nog steeds verblijft, zijn verdere bezoeken aan die locatie niet nodig. Wanneer een (deel van een) bolwerk niet teruggevonden wordt, dient extra inspanning te worden verleend om de kolonie te lokaliseren. Als een kolonie ondanks

extra inspanning niet wordt teruggevonden, moet dit worden gemeld bij het bevoegd gezag.

Evaluatie

- De administratie die de gemeenten elk jaar moeten bijhouden moet jaarlijks aangeleverd worden bij bevoegd gezag. Verstuur dit naar vth@drenthe.nl en vermeld hierbij het zaaknummer;
- Elk twee jaar (in jaar 2, 4, 6, 8 en 10) dient een monitoringsrapportage aangeleverd worden bij bevoegd gezag waarna dit wordt besproken in een overleg. De monitoringsrapportage kan gestuurd worden naar vth@drenthe.nl en vermeld hierbij het zaaknummer;
- Wanneer er een achteruitgang in een populatie wordt vastgesteld, moet bekeken worden of de oorzaak binnen de invloedssfeer van de gemeente ligt. Als blijkt dat de gemeente hier invloed op heeft, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd om het herstel of behoud van de populatie te ondersteunen. Hier zal de gemeente en provincie gezamenlijk over besluiten;
- In jaar 9 dient een evaluatie van het SMP plaats te vinden met het bevoegd gezag waarin zowel ecologisch als uitvoeringsmatig gekeken wordt naar de behaalde resultaten tot nu toe. Er wordt op dit moment ook gekeken naar een eventuele verlening van de vergunning en welke aanvullende voorwaarden daarvoor gelden.

Overige opmerkingen

- Wanneer een gemeente meer soorten opneemt in het SMP, dan moet zij de monitoringsrichtlijnen uitbreiden met de betreffende extra soorten;
- Bij het vaststellen van nieuwe kraamgroepen, winterverblijven en bolwerken, worden de betreffende gebouwen inclusief hieraan geschakelde gebouwen toegevoegd aan en beschermd onder het SMP (let op, ook opnemen in gebruikte applicatie/webviewer en aanleveren bij NDFF). Tevens worden zo nodig bufferzones/hoge potentie zones rond de kraamverblijven onder het SMP aangepast (uitgebreid);
- Gemeenten zijn niet verplicht deze richtlijnen volledig over te nemen. Zij mogen hiervan afwijken, mits hun plan ecologisch gelijkwaardig of beter is dan de richtlijnen. Dit dient besproken te worden met het bevoegd gezag.;

- Dit document is een 'levend document'. Omdat het werkveld volop in ontwikkeling is, kunnen de richtlijnen worden aangepast zodra er nieuwe inzichten beschikbaar komen. Als een gemeente een SMP-vergunning heeft dan zal de monitoring niet aangepast worden naar de nieuwste ontwikkelingen, tenzij de gemeente dit zelf wil dan zullen de vergunningvoorschriften aangepast worden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis (1)				X		x*		X		
Kraamgroepen van de overige vleermuissoorten (2)		X		X		X		X		X
Winterverblijven (3)				X				X		
Gemeentelijke compensatie (4)		X		X		X		X		X
Controle maatregelen (6)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
foerageergebieden/vliegroutes (7)				X				X		
Huismus, huiswaluw en gierwaluw (8)		X			X			X		

*Indien de uitkomsten van de monitoring daar aanleiding toe geven.